

DANI KRŠĆANSKE KULTURE

No i crkvenih muzeja

„Mato Celestin Medovi i Male braće“

Klaustar Franjeva kog samostana Male braće, Dubrovnik
23. ožujka 2013.
otvaranje izložbe u 19,30 sati

K a t a l o g

U sklopu „Dana kršćanske kulture“ i „No i crkvenih muzeja“ franjevci Male braće pripremaju jednovjersnu izložbu slika Celestina Mate Medovića u svom klaustaru. Na izložbi će biti pokazana Medovićeva djela i neke uspomene koje su od njega ostale u ovom samostanu, za vrijeme dok je kao franjevac, ukupno oko petnaestak godina, u njemu živio.

Neki izložci javno se pokazuju prvi put, a među njima su i slike koje nisu potpisane a izradio ih je ovaj glasoviti slikar, koji je 26 godina bio franjevac.

Izložba će se moći vidjeti samo za „No i crkvenih muzeja“ 23. ožujka 2013.

Mato Celestin Medović rođen je u Kuni (Pelješac) 17. studenog 1857. Na krštenju je dobio imena Mato, Krsto i Baldo. Nakon što je na Kuni u samostanu proveo godinu dana pripreme i učenja, u crkvi Male braće na blagdan sv. Antuna, 13. lipnja 1868., stupio je u novicijat (godina kušnje), a tom prilikom mu je bilo dodijeljeno ime fra Pelegrin. Kod svećaninima zavjeta promijenio je ime u fra Celestin. Nakon što je Medović zaređen za svećenika, 10. svibnja 1880. u rodnoj Kuni slavio je mladu misu.

Jedan njegov životopisac navodi da ga je „franjevacki Dubrovnik uzgojio“. I zaista, u samostan Male braće došao je kao dječak od 11 godina. Odatle je kao mladić u dobi od 24 godine otišao u Rim na studij. Vratio se u Dubrovnik 1886., gdje je proveo dvije godine. Zatim je otišao na studij u München, gdje je proveo 5 godina. U Malu braću vratio se 1893., gdje je ovaj puta ostao samo nekoliko mjeseci. Poslije toga je otišao u rodnu kuću u Kunu.

Medoviću je bilo omogućeno školovanje na poznatim slikarskim školama. Deset godina studirao je u svjetskim centrima slikarske umjetnosti. U Rimu je, u samostanu irskih franjevaca, proveo od 1881. do 1886. (od čega je 14 mjeseci učio u Firenzi) i u Münchenu, u franjevackom samostanu Sv. Ane, od 1888. do 1893. Kad se njegov način života, kojeg je nakon studija nastavio u samostanu Male braće, zbog slikanja nije više mogao složiti s klasičnim franjevackim životom zatražio je dopuštenje da prijeđe u svjetovne svećenike. Zagreba koj nadbiskupiji inkardiniran je 21. kolovoza 1897., te je do smrti živio kao svjetovni svećenik, ali je uvijek ostao u vezi s franjevcima. Umro je u bolnici u Sarajevu 20. siječnja 1920. Njegovo tijelo prevezeno je u rodno mjesto, gdje je pokopano.

Njegov slikarski talent otkriven je i razvijan zahvaljujući franjevcima i s pravom se može reći da bez pomoći franjevac, bez franjevačke infrastrukture, Medović ne bi slikarski nikada bio ono što jest u hrvatskom i svjetskom slikarstvu.

Grad Dubrovnik odužio se Medoviću, za pronošnje imena Dubrovnika svijetom, time što je ulicu uz samostan Male braće (proteže se uz istoimni samostanski zid) prozvao Ulicom Celestina Medovića.

U samostanu Male braće postoji više Medovićevih djela i uspomena na njega. Tu se, među ostalim, mogu naći i drugim slikama i stvarima, nalaze:

1. - Kopija slike „Madonna della sedia“ na papiru, kopija slavne Rafaelove slike koja se zove još i „Madonna della Seggiola“ (po sjedalici u kojoj je smještena Marija s Isusom u naručju i Ivanom Krstiteljem sa strane) a nalazi se u Dubrovačkoj katedrali. Otisci ove Rafaelove slike bili su posebno cijenjeni u Medovićevu vrijeme. Jedan od njih (možda i ovaj koji se čuva u Maloj braći?), koristio je Medović za izradu crteža, kojeg je poslao Generalu Reda u Rim, te mu je taj crtež pomogao da kasnije, nakon završetka teološkog studija, pođe na studij slikarstva u Rim.

„Madonna della sedia“

2. - „Pala na oltaru sv. Franje“ u crkvi Male braće, djelo je koje je Medović naslikao 1888. Radio je ovu sliku uz pomoć fotografije koja se čuva u Male braće, a na njoj je sam Medović u ulozu sv. Franje Asiškog. Medović je oltarnu sliku u Male braće napravio nakon povratka sa studija iz Rima, a prije nego je išao na studij u München.

„Pala na oltaru sv. Franje“

3. - „Gospa“, ulje na platnu. Medović je, kao mladi bogoslov, oko 1875. napravio ovu sliku po predlošku slike Gospe, koja se nalazi u Malebraće, a na njegovom okviru straga olovkom piše ime glasovitog talijanskog slikara „Sassoferrato. (Vidi I)

„Gospa“,

4. - „Gospa“, ulje na platnu, varijacija je iste slike koju je također vjerojatno izradio Medovi . (Vidi I).

„Gospa“,

5. – „Gospa“ ulje na platnu, Gospa je okružena raznim crtežima biljaka s latinskim nazivima. Lako je pretpostaviti da je ovu sliku Medovi naslikao za nekog franjevca apotekara, koji je tako pobožnost prema Gospi spojio s apotekarskim poslom. Oštećenja na slici vjerojatno su nastala od latica cvijeća koje je neka „pobožna duša“ lijepila na sliku. (Vidi I).

„Gospa“

I. – „Gospa“ ulje na platnu. Autor je „Sassoferrato“ = Giovanni Battista Salvi, koji je rođen u Sasso-Ferrato 25. 8. 1609., a umro u Rimu 8. 8. 1685. Budući da je slika dosta oštećena, bila je sve do nedavno negdje zametnuta u samostanu. Prema Medovićevu suvremeniku i prijatelju, književniku Nedjeljku Subotiću, ova slika Gospe donešena je iz Španjolske. Vjerojatno ju je donio fra Frano Cafarelli, koji je bio dva mandata generalni definator Reda u Rimu (umro u Dubrovniku 13. 2. 1722.), a kojega je Dubrovački senat nakon velikog potresa delegirao da traži pomoć u Napulju i Madridu. Sliku je, kako piše spomenuti književnik, koristio Medović i drugi umjetnici, tako da se njegove kopije nalaze u nekim dubrovačkim kumama, a ljudi je nazivaju „Dubrovačka Gospa“.

„Gospa“, „Sassoferrato“ = Giovanni Battista Salvi

Ia. – „Dubrovačka Gospa“, ulje na platnu, nalazi se ukomponirana na većoj slici s anđelima u samostanskoj kapelici na 1. katu, i ova je nastala po predlošku slike koju je izradio „Sassoferrato“.

„Dubrova ka Gospa“

Ib. – „Dubrova ka Gospa“, ulje na platnu. Osim slike pod Ia, koja ima posebno mjesto i funkciju u samostanu Male braće, u samostanu se uvaju još tri slične slike, (inv. br. 40 – 42) naslikane na platnu, vjerojatno od istog autora. Na ovoj slici, s inv. br. 40, na poleđini piše „Giovanni Iveglia 1809.“ Riječ je o Ivanu Iveglji – Ohmućeviću, koji je možda izradio i slike Ia, Ic i Id.

„Dubrova ka Gospa“

Ic. – „Dubrova ka Gospa“, (Vidi I).

„Dubrova ka Gospa“,

Id. – „Dubrova ka Gospa“, (Vidi I).

„Dubrova ka Gospa“

6. - „Portret fra Luke Waddinga“, (irski franjevac, povjesni ar 1588. – 1657.), ulje na platnu. U desnom kutu slike stoji natpis: P. C. M. /= (P)ater C(elestinus) M(edovi)/. Portret je 1952. stajao u knjižnici Male bra e.

„Portret fra Luke Waddinga“

7. - „Ivan Krstitelj“, detalj, ulje na platnu. Ova slika sastoji se od dva spojena komada, koji predstavljaju detalj figure Ivana Krstitelja. Detalj se može usporediti s onim koji se nalazi na Medovi evoj slici „Krštenje Isusovo“ u franjeva koj crkvi u Kuni. Fra Mate Polonijo, nekadašnji gvardijan samostana Male bra e, našao je sliku kao „zakrpu“ na pole ini neke ošte ene slike u sakristiji.

„Ivan Krstitelj“, detalj

8. - „Haljina“ ulje na platnu.

Fra Mate Polonijo i ovu sliku našao je kao „zakrpu“ na pole i ni neke ošte ene slike u sakristiji.

„Haljina“

9. - "Starac", ulje na platnu. (Slika je bila na izložbi 2012. u Zagrebu i u Dubrovniku).

"Starac"

10. - "Sv. Cecilija" (III. stolje e?), ulje na platnu. Svetica je zaštitnica crkvene glazbe i glazbenika. Ovo je jedna od prvih slika koje Medovi naslikao za vrijeme studija u Rimu. O tome je 1881. izvijestio i asopis Slovinac: „O. Celestin Medovi , malobra anin iz Dubrovnika, kako javismo u br. 20 našeg lista ove godine, ima ve godina dana da se bavi slikarstvom u Rimu, i to dobrijem uspijehom, kako ujemo od putnika koji od onamo dolaze. I eto nijesmo se prevarili, jer re eni slikar poslao je ovijeh dana ovoj poštovanoj Maloj bra i sliku Sv. Cecilije. (...) Jednom rije i prili na je slika, koja jer je prva, jam i nam za umjetno zvanje o. Medovi a, komu se iz srca radujemo.“ Slika je bila na izložbi 2012. u Zagrebu i u Dubrovniku.

"Sv. Cecilija"

11. - "Sv. Katarina Aleksandrijska" (III. stolje e), ulje na platnu. Svetica je zaštitnica djevojaka, sveu ilišta i studenata...

"Sv. Katarina Aleksandrijska"

12. - „Portret Pape Lava XIII.“ (1810. - 1903.), ulje na platnu. Portret je 1952. visio u knjižnici Male bra e.

„Portret Pape Lava XIII.“

13. - „Sv. Ljudevit" (1214. – 1270.), ulje na platnu. Svetac je bio francuski kralj i franjeva ki tre oredac. Slika se nalazi se u kapelici Presvetog Trojstva, pokraj sakristije Crkve Male bra e.

„Sv. Ljudevit" (1214. – 1270.)

14. - „Sv. Franjo Asiški“, ulje na platnu. Slika je tiskana i kao razglednica.

„Sv. Franjo Asiški“

15. - „Sv. Franjo Asiški u molitvi“, ulje na platnu. Ova slika je povodom pripreme ove izložbe „prepoznata“ kao mogu a Medovi eva slika, i možda je ona o kojoj govori izgubljeni dopis, da je Medovi 19. sije nja 1883. pisao Provincijalu da mu je hladno i da nema novaca, a da mu je provincijal poslao novac, a on je zauzvrat iz Rima poslao sliku.

„Sv. Franjo Asiški u molitvi“

U Samostanu Male braće još su neke uspomene koje podsjećaju na Medovićev boravak u njemu. Tu je:

16. – Uokvirena Medovićeva fotografija u habitu, napravljena za vrijeme njegova studija u Rimu, na kojoj je njegov potpis. (Piše „P. Celestin Medović“).

17. - Fotografija koja je Medoviću služila za izradu slike sv. Franje na oltaru crkve Male braće. Na fotografiji piše: „O. Celestin Medović kao model sv. Franja na oltaru M. B.“ Fotografiju je izradio Anton Miletić, Dubrovnik. (Vidi 2).

II. - "Portret Celestina Medovića", ulje na platnu. Sliku je naslikao, vjerojatno po nekoj fotografiji koja je prikazivala Medovića kao mladog fratara, i Samostanu Malebraće poklonio, slikarev nećak Jozo Medović, koji je sliku i potpisao. Na polećini platna je napisao: „Ovaj portret mog strica Celestina Medovića poklanjam samostanu Malebraće Dubrovnik. Jozo Medović, Kuna 5. rujna 1971.“

priređio: fra Stipe Nosić

Napomena:

Katalog je objavljen i na webstranici <http://malabraca.wix.com/malabraca>

pod rubrikom: Arhiv